

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی کردستان

دستاوردهای تحقیقاتی بخش تحقیقات خاک و آب

عنوان دستاورد تحقیقاتی:

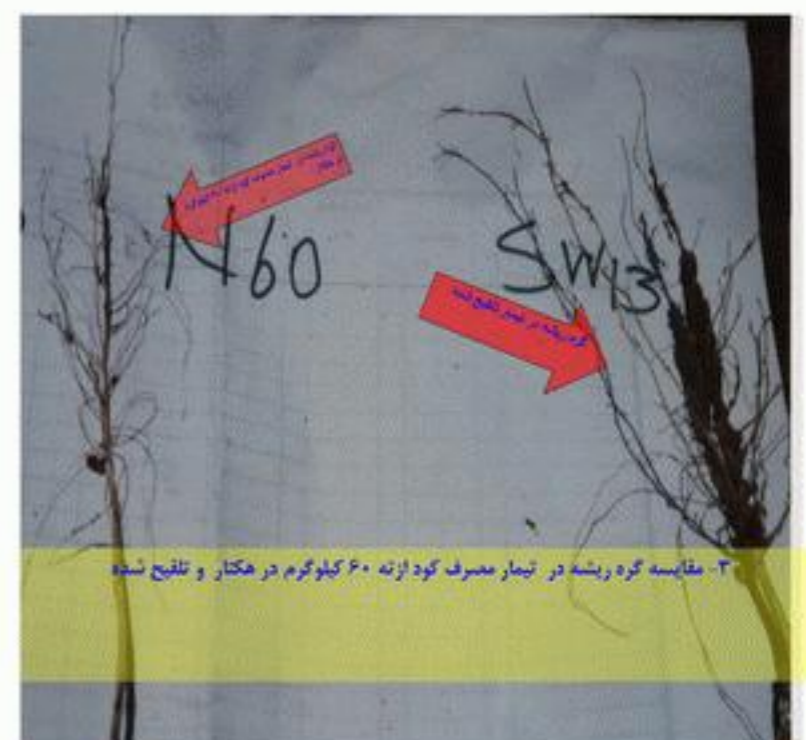
کاهش مصرف کود ازته در نخود دیم از طریق تلقیح بذر با باکتری مزوزیویوم سویه SW₇

محققین: وفاتوشیح، محمدحسین سدری و احمد اصغرزاده به ترتیب اعضای هیات علمی بخش تحقیقات خاک و آب مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی کردستان و موسسه تحقیقات خاک و آب

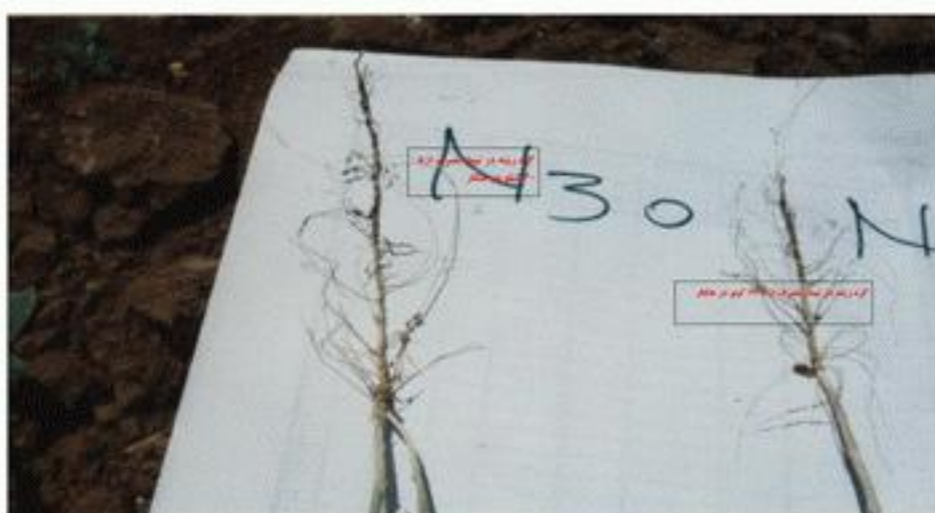
ضمناً در کلیه ۱۰ تیمار تلقیح شده بطور یکنواخت کود ریزمغذی یعنی اسیدبوریک به میزان ۹ کیلوگرم در هکتار مصرف شد. نتایج سه ساله اجرای طرح نشان داد که بالاترین عملکرد دانه به میزان ۱۲۳۱ کیلوگرم در هکتار مربوط به تیمار SW₇ بوده که نسبت به تیمارهای C₁، MC₂، MN₃₀ و MN₆₀ به ترتیب ۱۶۰، ۱۰۲، ۱۶۲ و ۹۸ کیلوگرم در هکتار افزایش عملکرد نشان داده و تفاوت‌های فوق در سطح یک درصد معنی دار شدند. تیمار SW₉ نسبت به تیمار برتر (SW₇) کاهش معنی دار نشان نداد اما تیمار SW₁₂ در سطح پنج درصد و بقیه تیمارها در سطح یک درصد کاهش معنی داری نسبت به تیمار برتر نشان دادند.

به منظور یافتن باکتریهای مزوزیویومی برتر که در همزیستی با گیاه نخود، ازت بیشتری تثبیت نموده و ضمن کاهش مصرف کودهای ازته، از عملکرد و درصد پروتئین بالاتری برخوردار باشد، آزمایشی با ۱۴ تیمار، شامل ۱۰ تیمار تلقیحی از سویه‌های برتر انتخاب شده، به علاوه سویه‌های بومی منطقه کردستان (SW₁، SW₂، SW₃، SW₄، SW₅، SW₆، SW₇) و (SW₉، SW₁₂، SW₁₃، SW₁₄ و SW₁₅) و چهار تیمار بدون تلقیح شامل دو تیمار مصرف ۳۰ و ۶۰ کیلوگرم ازت (MN₃₀ و MN₆₀)، توأم با کود ریزمغذی یعنی ۹ کیلوگرم اسیدبوریک در هکتار، یک تیمار به عنوان شاهد اول، بدون ازت و بدون ریزمغذی (C₁) و شاهد دوم، بدون ازت ولی با مصرف ریزمغذی (MC₂)، در چهار تکرار و در قالب طرح بلوکهای کامل تصادفی (RCBD) در ایستگاه تحقیقات کشاورزی خرکه از بهار سال ۱۳۸۰، به مدت سه سال اجرا گردید.

۲- مقایسه گره ریشه در تیمار مصرف کود ازته ۶۰ کیلوگرم در هکتار و تلقیح نشده

تصویر ۲- مقایسه گره ریشه در تیمار مصرف کود ازته ۳۰ و ۶۰ کیلوگرم در هکتار تصویر

مستخرج از پروژه های تحقیقاتی:

کاهش مصرف کودهای ازته از طریق افزایش پتانسیل تثبیت بیولوژیک ازت در مناطق زیر کشت نخود